

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30 069. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Et aktuelt hyrdebrev. — Dante møter den oppstandne. — Utsyn: Apropos Uno's politiske virke. — N.K. K.F.s julekortkonkurranse. — Pax Romana og studentlaget Rettelse. — Herhjemme — Og derute.

Et aktuelt hyrdebrev

I den utmerkede franske katolske ukeavis «Témoignage Chrétien» leser vi i lederen for 5. april — som forøvrig nærmest er et oppgjør med kommunismen — et hyrdebrev, skrevet av kardinal Saliége, erkebiskop av Toulouse. Da det har bud også til våre forhold gjengir vi her dets viktigste avsnitt.

«Høytelskede brødre.

Vi står midt oppe i en revolusjon. En verden styrter sammen. Den rettsstilstand som vi har levet i ly av siden den store revolusjon i 1789 gjelder ikke mer. Nye lover erstatter de gamle. Det er sant som det er sagt at vi kjenner ikke oss selv igjen.

Derfor søker noen blant oss tilflukt i fortiden, mens andre strekker armene over kors og bare venter. Og endelig har vi alle dem som søker å bedøve seg på en eller annen måte for å slippe og tenke. En arbeider lite og en arbeider dårlig. Lønnen har organisert seg og tatt styret. Den har sine utsendinger i urettferdigheten og bakvaskelsen, som utfolder sin forfalskende virksomhet i pressen, kringkastingen, i skrift og tale og ikke minst i fortielsen og tausheten.

Nazismen har antatt andre former og kamuflerer seg til og med ofte som demokrati: samme framgangsmåter, samme urettferdigheter, samme løgner, samme grusomheter, samme forakt for den menneskelige personlighet. En sier at målet er forskjellig, men glemmer at alt tyrani og alt diktatur alltid er begynt i blod og har hersket ved terror.

Men trass i dette nekter de kristne å unnfly for å komme seg i sikkerhet «på fjellene», idet de — i ansvarsbevisstheten om hva deres tro krever og som representanter for en lære som er høyere enn de jordiske begivenheter — vet seg i besittelsen av en kraft hvis virkninger langt overgår atombomben. Denne kraft er den guddommelige nåde som ikke bare omstyrter materielle ting, men evner å omvelte de

åndelige foreteelser i menneskenes sinn for så gjennom disse å påvirke det som hører materien til.

«De som tror på meg skal gjøre disse ting og større ennå,» sier Frelseren.

Og derfor er de kristne i dag mer enn noen gang innstilt på å gjeninnsette sannheten, rettferdigheten og kjærligheten på den rette plass i tilværelsen, fordi de føler seg båret av nådens usynlige kraft og har alle del i Guds eget liv, idet de bringer bud om dette universelle liv til sine formørkede medmennesker.

En kristen har ikke lov til å miste interessen for det jordiske liv og de jordiske leveforhold hverken for sitt eget eller andres vedkommende — nettopp fordi vi forankrer rettferdighetens og lykkens kongerike i himlen. I samme forhold som vi arbeider på å virkeliggjøre rettferdigheten på jorden blir det oss tilmålt rettferdighet i himlen — i samme forhold som vi i ånd og sannhet er fri og arbeider på å gjøre andre fri, får vi andel i den himmelske kjærlighet. Nei, de kristne resignerer ikke overfor urettferdigheten og lidelsene slik som de får skyld for fordi de kristnes lære blir ringeaktet så ingen av motstanderne vil sette seg inn i dens grunnsetninger. En kristen er alltid aktiv for det gode — revolusjonær som bare ikke revolusjonerer med blod, men stoler på evangeliets kraft.

Ja, det gjelder om å forandre samfunnet og gjøre det mer rettferdig, mer broderlig. Men dersom det ikke skjer ved at menneskehjertene forandres står det viktigste ugjort.

Den kristne vet hva han går imot — han kjenner målet og veien: stadig økning av menneskets herredømme over naturen gjennom vitenskap og teknikk, stadig minking av menneskets makt over medmennesket uten gjennom rettferdighet og kjærlighet.

Det er de kristnes skjebnetime som

Dante møter den oppstandne

Pastor van der Vlugt in memoriam.

Med denne overskrift og med undertitel: «en litterær meditasjon fra påsketiden» bringer «Vårt Land» i sin kronikk for 27. april et essay av den tsjekkiske litteraturhistoriker Pavel Fraenkl som for tiden foreleser ved universitetet i Oslo. Vi tillater oss å gjengi artikkelen i ærbødighet for vår uforglemmelige sjelehyrde, sokneprest Hugo van der Vlugts minne og som en hyldest til hans confratres, som nå i neste uke er samlet hos overhyrden, besjelet av den samme oppofrende og selvfornektende nidkjærhet for «den oppstandne Kristus som triumferer i sin ene, hellige, overalt gjeldende og apostoliske Kirke» (citert fra Fraenkl) som preget den avdøde.

Morgenen blir rolig og ren. Skyene lyser ennå i den blekblå stillhet, som hviler i de hvite stjerne-roser. Kalkene, kyske og tause og fulle av ujordisk uskyld, åpner og lukker seg igjen under ensomme føtter, når de sky berører vårduggen i gresset. Solen nærmer seg, men ingen vet når den kommer. Bare luften ringer kalt i forårets himmelklokke. De siste timene... Den første friskhet... Disen stiger langsomt fra engene. Morgenen blir rolig og ren. Og dagen solmettet og åpen for lys, — den første dag i uken.

En kvinne stod tidlig opp. Hun hadde lett hele natten i sine minner etter Herren. Nå går hun for at også øynene hennes en gang til skal møte Den, som hjertet møtte lenge før, da Han levde på jorden. Han hadde tilgitt henne. Nå er han død. Virkelig død. Hun selv har sett det, — for hun var til stede. Han ble korsfestet. Og det var ingen som ville hjelpe Herren. Men straks etterpå ble himmelen mørk som natt og jorden skalv.

Det er helt stille i hagen. Vinden tier og trærne hviler. Det er meget tidlig — så tidlig at kvinnen kan høre sin egen forlatte pust. Slik føler den seg forlatt, som blir igjen, når den elskede er død.

Og Han er død. Kvinnens øyne har sett det. Nå er morgenen kommet. Den rolige og rene morgen — og kvinnens øyne, som har sett Hans død, gråter. Hun står alene utenfor graven. Den er tom — noen har tatt stenen bort, og hennes døde Mester, som tilgav henne, ligger ikke der. Hun kom jo for å se Ham, som en ser på de døde.

Men han er ikke der — Han var oppstanden! «Kvinne, hvorfor gråter du?» Slik spurte Han henne. Og etterpå, da hun ikke kjente ham igjen: «Maria!» Da visste hun at det var mesteren. Han som hadde tilgitt henne. Han

som hadde overvunnet tiden og døden. Og hun gikk og sa det til de andre.

Han er oppstanden!!

Nesten trettien hundre år senere møter den femtiårige italienske dikter-fyrste og en av de kongelige ånder i verdensdiktningen, Dante Alighieri, på sin visjonære pilgrimsvandring gjennom helvetet, skjærsilden og himmelen i paradiset «Kristi triumf»; slik kaller han selv sin lysskinnende, mystiske åpenbaring i den treogtyvende sang av den «Guddommelige komedie»s tredje del.

Den østerlandske rytme i evangelienes nøyaktige etterretning blir her ved gotikkens higen forvandlet til middelalderlige tersiner i det beåndede «hellige dikt». Den overnaturlige, historiske virkelighet, bundet til tid og jord, opphøyes ved en vingebåret religiøs spiritualisme på et tidløst plan ved dikterens møte med Kristus ihimmelen. Ikke en konkret påskefest, betinget ved sted, men paradisetts evige vår og sødmefylte lys blir gjenstand for Dantes oppflammende visjon, når han stiger opp i den «åttende himmel» på sin sjels vandring. Kristi oppstandelse, det underfulleste av alle kjærlighetsundre — som Pascal med rette kunne innordne blant dem som overstiger fornuft, uten å være «mot fornuften» — forandres i Dantes «Paradiset» til en evig tonende høysang fra den uendelige himmelske skare, med den Evig Levende bak det allerhelligste sky-skjold.

Tusener av de evige lamper beveger seg i hemmelighetsfullt ordnede kretser, og over dem lyser fra usynlige høyder den «mektigste Sol» — Kristus selv. Han som tenner dem alle og gir dem å drikke av sin evige ild. Slik blir apostlenes alvorsfulle episke primitivisme i skildringen integrert hos Dante til en lærd og sammensatt dikter-skolastikk, som i anskuelighet og ekstatisk følelsesvarme er uten sidestykke i europeisk diktning.

Det er det første virkelige møte med Kristus Dante som dikter opplever i «Paradiset». Visstnok er Freiserens navn nevnt flere ganger før på forskjellige, strengt hierarkisk oppbygde trinn. Dikteren, rensert i skjærsilden, går nå gjennom syv himler, hvor ånder som skaper og elsker, tenker og kjemper, har sin salige bolig. Beatrices lyse ånd svever i de eterisk klarnede høyder, og melodier av en uhørt skjønnhet og ynde renner ned i omhetens forser. Hennes edle nærvær bringer Dante en stadig større åndelig frihet. Syndens lenker faller, og sjelen reiser seg i en evig tørstende higen. Den

er inne nå. Bare den i ånd og sannhet kristne kan frelse den menneskelige personlighet fra de færer som truer den: på den ene side statens tyrani, hva navn så enn staten og statsformen bærer, på den andre side tyranniet fra den liberale kapitalisme.

Bare de kristne kan skape og opprettholde likevekten mellom rettferdigheten og friheten i en levende syntese: kjærligheten.»

Og i tilslutning til dette hyrdebrev kan det ha sin interesse å gjenoppfriske kardinal Saliéges ord til

Toulouses befolkning da denne hyllet ham 17. september 1944: «Mitt budskap til dere er kort og kan sammenfattes i en enkelt setning: «Vis dere som menneskeverdige individer, som ikke tenker på kommando, men holder hodet høyt og ryggen rank — i sannhet, frihet og kjærlighet. Da vil dere kunne skape et gjenfødt land.

For kjærligheten får alltid rett til slutt.»

vosker og forgrenes, inntil den når sitt mystiske mål: å bli forenet med Ham som sjelen elsker og begjærer.

Giovanni Papini, den dristige Dante-forsker, som elsker og tukter sin dikter like litenskapelig, bebreider ham i den banebrytende bok «Den levende Dante» (Dante vivo, Firenze 1933) at han begår en helligbrøde, når han lar Beatrice, Boniface VIII og seg selv smykke med Kristi egne ord, da han f. eks. synger om sin idealiserte opphøyede frue at hun kom til verden for å frelse oss, eller når han — i «Skjærsilden» (sang XXX) — beveget roper til henne med profetens ord: «Veni sponsa de Libano», kom, du forjettede fra Libanon!

Den mystiske lengtende identifikasjon av Beatrice og Kristus eller Beatrice og den hellige Jomfru svarer helt ut til Dantes store *åndelige enhetsvilje*, — hans kjærlighet til den levende og så tidlig døde kvinne fra «Vita nuova» renses i den «Guddommelige komedie» av en som utvisker grensene, så den tvedelte flamme blusser samlet opp i en himmelsk duftende rose.

Før nærmet Dante seg overalt bare indirekte til Kristus, og ved hjelp av jordisk forvandlede bilder. Men her, i den treogtyvende sang, etter at han er gått forbi de «dømmende» og «kontemplative» ånder, ser vi dikteren, som med lynkraft blir truffet av den «begransede flamme», ansikt til ansikt med den alt oversvømmende «største ild av alle» Kristus. Friheten som favner kosmos i sin lyse salighet, åpner seg for Dantes visjonære indre øye. Det store møte begynner.

Men samtidig med det begynner også Dantes største dikteriske bedrift i hans «Guddommelige komedie», som i den veldige papirlitteratur om dens åndelige synske skaper er blitt viet så altfor liten oppmerksomhet av forskerne. Og allikevel: her ligger det hvitglødende teologiske dikts hjerte.

Formanalysen, som samtidig vet å trekke psykologiske slutninger av de kjensgjerninger den er nådd til, viser objektivt at hele «Paradiset» fra sang til sang med stadig stigende intensitet bygger på en instinktmessig følgeriktighet av de mest konsekvent brukte dikteriske bilder. Forestillingene som Dante benytter seg av i «Paradiset» vitner om en meget strengt gjennomført *selektiv* vilje; så de aldri brytes ved en billeddisharmoni.

Fra «Helvetet» brakte Dante med seg erkjennelsen av straffens retferdiggjørelse, fra «Skjærsilden» det tuktede og ubøyelig stigende renhetskrav, før han kan våge seg selv fra den mest ydmyke avstand å nærme seg Guds evige lys. Men i «Paradiset» kretser Dantes skapende forestillingsfære atter og atter om helt bestemte bilder. De samordnes med hverandre til en indre assosiativ harmoni, de gjentas i nesten rytmiske handlingspauser og tidsperioder, de drives inn i en dramatisk stigende åndelig vrimmel.

Flamme og ild, lyn og lys, de evige lamper og den mystiske sol, som er Kristus selv, er «Paradiset»s sentrale dikteriske bilder. Dantes verden er derfor i den «Guddommelige komedie» full av kosmisk bevegelse og av en arkitektonisk ordnet kosmisk dynamikk, som best viser seg i «Paradiset»s verber: her kretser og vrimler, skinner og tenner, flammer og glitrer, lyser og stråler alle de hovedbilder Dantes dikteriske vilje ønsket å sette i evig bevegelse for å gjøre dem delaktige i Guds altomfattende forsyn og plan.

Men ikke nok med det: Dantes største skapende åndelig-dikteriske bedrift i «Paradiset» beror på at han *ikke antropomorferer* himmelen og Gud, helligdom og hemmelighet, dvs. at han ikke prøver å overføre dem på en jordisk og menneskelig fellesnevner, men ser dem i deres åndelige selv-

stendighet som tilværets annen *kvalitet*. Himmelen er hos Dante ikke et *sted*, men sjelens nye tilstand, målt og behersket under evighetens synsvinkel. Og evigheten selv er for Dante ikke et *tids*begrep, altså en mekanisk tidskjede som spenner seg langt inn i uendeligheten, den er ikke en forlenget eller uttrukket tid målt med kvantitative verdimal, men tilværets nye og selvstendige «quale», en verdi som er uoverførbar på vår erkjennelse så lenge den er fanget i tidens og stedets erkjennelses-kategorier og lever i kjødets fengsel.

Dantes dikteriske billedvalg, hans skapende seleksjon og dens mystisk presise følgeriktighet unngikk i «Paradiset» nesten alle de forestillinger som innebærer den jordiske tyngde eller er underlagt materiens gravitasjonslov. Dante skaper derimot i «Paradiset» en ny selvstendig gravitasjonslov som hersker utelukkende på det åndelige plan i hans dikt.

Kristus i himmelen — skjønt Dante på andre steder minner om at bare Han og Hans guddommelige Mor også legemlig ble ført opp til Faderen — er for dikteren ikke en menneskelig skikkelse, men et *lyn* som *flammer* på korset. Kristus åpenbarer seg for dem som frivillig tok hans kors på seg i et overnaturlig *lys* og i Hans sødmefylte stråler blomstrer hele den himmelske hage, liksom en gang senere hos Wergeland. I himmelen ser Dante *roser* som Ordet har innlemmet i seg, og i et annet bilde synger han om himmelens lyse flamme som fløy ned for å ta på seg *kretsens* form. Vi vet godt hvilken funksjon sirkelen spiller i europeisk mystikk.

I «Paradiset» er hele romfornemmelsen i Dantes dikteriske verden avskaffet, og de jordisk-praktiske forestillinger og nytelsesfornemmelser finnes meget sjeldent — ofte bare som himmelske symboler. Den hellige Treenighet (i sang XXXI) er et treenig *lys* som flammer opp i en stjerne, og mot den jordiske sol står hos Dante «englenes Sol», som i himmelen så og på jorden er seierherren over alle og alt.

Dantes åndelige holdning ved hans møte med Kristus svarer derfor helt følgestrengt til hans dikteriske billedseleksjon: han greier ikke å se opp mot det «levende lys», men er blendet av den lynsterke hellige ild. Dantes supranaturalisme, som den dypsindige spansk-amerikanske tenker, *George Santayana*, har skrevet verdifulle tanker i «Three philosophical poets» (Cambridge 1927) har her sine virkelige røtter.

Dante dyrker i seg en dyd, uten hvilken all virkelig diktning er utenkelig på langt sikt: den overnaturlige *hengivenhets* dyd. I hengivenheten smelter hans religiøse ydmykhet sammen med hans behov for å bøye seg i ærbødig aktelse for sin lysflammende frue — Beatrice. Wergelands evig unge begeistringsevne og villighet stiller «Stella»s dikter i et åndelig slektskap med Dante; også han er størst der hans hjerte kneler.

Dantes dikteriske verden i «Paradiset» er mangfoldiggjort i et multiplisert perspektiv, og Dante velger særlig dem han kan bruke i fjertall. Så ser han tusener lamper og lys, utallige strålens såter, lysets mangfoldige gaver o.s.v. Denne himmelske *billedpluralisme* er senere blitt kilden til den vest-europeiske dikteriske mystikk; Dante er dens store åndsfar og dens Johannes den doper.

Hele «Paradiset», og særlig Dantes møte med den oppstandne Kristus, bygger altså på lyset og flammen, solens og ildens spirituelle fantasifære. Montro om den ikke be-

UTSYN

Apropos UNO's politiske virke.

Nå da UNO — De Forenede Nasjoner — er så godt i gang med sitt arbeid kan det ha sin interesse å oppfriske denne livsviktige institusjons historie og virkemåte.

Tanken om en ny samarbeidende fredsorganisasjon, som kunne avløse Folkeforbundets fallittbo ble født under krigen og fant sitt første uttrykk i «Atlantehavs-erklæringen» som ble utsendt, som navnet angir, under et møte som Roosevelt og Churchill hadde 14. august 1941 på et krigsskip på Atlantehavet. Det var kort etter at Russland hadde sluttet seg til vesmaktene, men før U.S.A. for alvor var kommet med i krigen. I denne erklæring står bl. a. at alle folk skal ha mulighet «for å leve i sikkerhet innenfor sitt lands område — fri for nød og sorg».

Tanken om en «bedre framtid for verden» ble framover drøftet på alle de store statsmannsmøter på linje med de militære oppgaver, idet særlig president Roosevelt gikk inn for at en eventuell fredsorganisasjon når krigen var slutt kunne foreligge som en ferdigbehandlet realitet, som med en gang kunne settes ut i livet. En kom også så langt at det nyttårsdag 1942 forelå en bekreftelse av Atlantehavs-erklæringens ord om en ny sikkerhetsorganisasjon fra 26 nasjoner med U.S.A., Storbritania, Kina og Sovjettunionen i spissen — det er fra den bekreftelse at navnet «De Forende Nasjoner» stammer.

Utenriksministrene Eden, Hull og Molotow møttes dernest oktober 1943 i Moskva hvor det bl. a. ble planlagt en systematisk drøftelse av den nye institusjon. Drøftelsene fortsattes året etter ved et møte i Dumbarton Oaks ved Washington av de tre stormakter samt Kina, hvor de alle framsatte forslag. Møtet strakte seg over en måned, men da forelå også grunnlaget for pakten mellom De Forenede Nasjoner.

Februar 1945 ble forslaget herom framlagt for «de tre store» på konferansen i Jalta, og etter en lang rekke drøftelser som til sine tider frambød store vansker ble

Roosevelt, Stalin og Churchill enig om å avholde den grunnlovgivende forsamling for De Forende Nasjoner 25. april samme år i San Francisco. Dette ble også gjennomført etter programmet og hadde den lykke å motta bulskapet om Tysklands kapitulasjon mens det ennå var samlet.

Konferansen omfattet da den ble åpnet 46 land mens 4 — deriblant Danmark kom til innen den sluttet. Den varte i 2 måneder og hadde mange kritiske perioder — særlig da en drøftet avstemningsreglene i Sikkerhetsrådet. Men 26. juni 1945 oprant den store dag da De Forenede Nasjoners pakt ble undertegnet og offentliggjort av følgende 50 stater hvis representanter da var samlet: Kina, Sovjettunionen, Storbritania, U.S.A., Frankrike, Argentina, Australia, Belgia, Bolivia, Brasilia, Hvite-Russland, Kanada, Chile, Kolombia, Costa-Rica, Kuba, Tsjekkoslovakia, Salvador, Abessinia, Grekenland, Guatemala, Haiti, Luxemburg, Meksiko, Holland, New Zealand, Nicaragua, Saud Arabia, Syria, Tyrkiet, Ukraine, Sydafrikanske Union, Uruguay, Venezuela og Jugoslavia. Danmark, Dominikanske Republikken, Ekvador, Egypt, Honduras, India, Iran, Irak, Libanon, Liberia, Norge, Panama, Paraguay, Peru, Filippinene.

Pakten har 111 paragraffer hvortil kommer statutten for den mellomfolkelige domstol. Vi skal i korte trekk resymere dens hovedinnhold.

Det viktigste mål er «å frelse kommende nasjoner for krigens svøpe» og å sikre at «vepnet makt ikke vil bli anvendt unntatt der det skjer i felles interesse». Grunnsetningen er alle medlemmenes suverene likerett og det absolutte prinsipp at alle stridsspørsmål skal avgjøres med fredelige midler. Det skal også sikres at de stater som ikke er medlemmer følger denne parole og at disse stater også i påkommende tilfeller henvender seg til organisasjonen.

Alle fredselkende stater kan bli medlemmer når de påtar seg forpliktelsene og kan oppfylle dem. Sikkerhetsrådet foreslår for plenarforsamlingen et nytt medlemsopptaing og denne avgjør det.

Som det framgår herav finnes det to hovedorganer: sikkerhetsrådet og plenarforsamlingen. Til den siste kan alle medlemsstatene sende hver fem representanter, mens de alvorligste saker avgjøres i det snevrere sikkerhetsråd. Endelig opprettes eller er opprettet et økonomisk

krefter evangeliens beretning om Guddommens vesen? Montro om vi ikke leser i apostlenes gjerninger (kap. 9, v. 3—5) om Sauls omvendelse at «med ett strålte et Lys fra Himmelen om ham» og han hørte en røst som sa til ham: «Jeg er Jesus!»

De store dikteres synske erkjennelse, rotfestet i intuisjon og støttet ved innvielse, kunne aldri bli til, om den bare ville forkynne en virkelighet, som er gjennomsyret ved bedragelig illusjon og ikke eier en usynlig, men absolutt virkelig åndelig eksistens. Dikterens kunstneriske følesans er altfor fin og sikker til det — den dikteriske erkjennelse øser av altfor dype kilder, at den kan ta slik feil. Liksom Bachs musikalske katedraler er også Dantes diktning et indirekte bevis for Guds eksistens. Dette dikt som tar kristen tro til inspirasjonskilden, ville aldri nå sin mektige storm- og

vindkraft, dersom Kristus, som den «Guddommelige komedie» synger om, ikke virkelig var til. Fra sin pilegrimsvandring til himmelen brakte Dante i sin fantasi lysets varme bad, flammens hvite og rensende ild, kjærlighetens sødmefulle jubel og lykke, evighetens lynskinnende helligdom.

Og når Dante møter den oppstandne Kristus, som triumferer i sin ene, hellige, overalt gjeldende og apostoliske Kirke (for slik og ikke annerledes ser Dantes katolske tro på Kristi evig levende tilvær) da bekrefter han bare med sin dikteriske visjon at det åndelig hvitblendende lys er forvandlingens andre navn for den evige kjærlighet som i flammens vannfall uten stans strømmer ut av Kristi tilvær. Han som ved et ufattelig under åpner de døde hjerters graver og fører dem til oppstandelsen.

Han er oppstanden!!

og sosialt råd, et vergeråd særlig for koloniene, en mellomfolkelig domstol og et sekretariat.

I plenarforsamlingen har hver stat en stemme og her drøftes alle spørsmål som faller inn under pakten og framsettes forslag. Ennvidere behandler den det internasjonale politiske samarbeid på fred og sikkerhet, herunder avrustning, samt gjør sikkerhetsrådet oppmerksom på eventuelle farlige forhold og situasjoner. Men skal det handles er det sikkerhetsrådets sak. Ønsker et flertall av medlemmene å drøfte en sak kan et mindretall ikke hindre det. Gjelder saken noe særlig betydningsfullt skal dens avgjøring ha $\frac{2}{3}$ av stemmene.

Som særlig viktig regnes alle spørsmål vedrørende fred og sikkerhet, valg av medlemmer til de forskjellige råd, opptaing av nye medlemmer og ekskludering, samt avgjørelsen av budgettet og hvorledes UNO's utgifter skal fordeles blant medlemmene. Det blir valgt formann for et år av gangen.

Sikkerhetsrådet teller elve medlemmer hvorav de fem er faste, nemlig Kina, Frankrike, Russland, England og U.S.A., mens de øvrige seks velges av plenarforsamlingen for to år ut fra deres staters bidrag til den almene fred og sikkerhet og til en rimelig geografisk fordeling. Tre av de ikke faste medlemmer velges første år bare for et år, så en kommer i tur med at det hvert år er valg på tre medlemmer. Hovedansvaret for verdensfreden hviler på disse elleve menn, hvorav hver bare råder over sin egen stemme, og det kreves bare 7 ja-stemmer i saker som gjelder den alminnelige forretningsgang. I alle andre saker — altså de som gjelder en for freden og sikkerheten aktuell farlig situasjon — avgjør også 7 ja-stemmer utfallet, men da skal alle fire stormakter være blant disse. Stormaktene har forøvrig etter mange og lange diskusjoner — vetorett, hvilket vil si at De Forenede Nasjoner ikke kan løse et konfliktspørsmål hvor en av de store er part. Denne kan nemlig med sin egen stemme forhindre alle forholdsregler — unntatt selve drøftelsen av saken.

Hva selve utøvelsen av sikkerhetsrådets makt angår, så skal det først oppfordre partene i en konflikt til å søke denne løst med fredelige midler, og dernest avgjøre om freden er slik i fare at organisasjonens forholdsregler skal tre i kraft. Disse rekker fra all avbryten av forbindelsene med en stat til anvendelsen av krigsmidler som i tilfelle skal stilles til disposisjon av medlemsstatene som også forplikter seg til å lette utnyttelsen av luft-, sjø- og landstridskreftene ved f. eks. å gi uhindret gjennommarsj. Derimot er det i pakten ikke foreskrevet noe om en samlet stående styrke. Hver stat skal forpliktet til å holde forholdsvis så store styrker som svarer til landets størrelse m. m., men det er sikkerhetsrådet som i tilfelle disponerer dem på beste måte i følge den oppståtte situasjon. I et slikt tilfelle opprettes en generalstabskomité bestående av de fem stormakters generalstabssjefer eller deres representanter, som altså i en slik situasjon får overkommandoen over de stridskrefter som alle medlemsstatene stiller.

Det kan betraktes som avgjort at stormaktene i alle fall en tid framover vil holde langt større styrker enn UNO's krav, og det forutsettes også i pakten at en stat i en akutt faresituasjon på eget initiativ kan sette sine hærstyrker inn «til individuelt eller kollektivt forsvar

i tilfelle vepnet angrep». Men dette skal med en gang innberetes til sikkerhetsrådet som så tar sakens videre behandling i sin hånd. De enkelte stater kan også treffe innbyrdes særavtaler som dog ikke må stride mot De Forenede Nasjoners grunnprinsipper.

Vi skal senere komme tilbake til den nye organisasjons forhold til Folkeforbundet og hva det er oppnådd nå i motsetning til før når det gjelder verdensfreden. En må ikke nære illusjoner om UNO som universal-middel — kan ikke de store bli enige mister også denne organisasjon sin betydning. Men likevel — det er dog meget vunnet. Alene det at alle spørsmål kan bli drøftet så hele verden kan bli kjent med hvordan flertallet av nasjonene ser på en sak må tillegges betydelig vekt, og det at alle stormaktene er med er viktigere enn om en hadde utstyrt UNO med en maktfullkommenhet, som ingen likevel ville tro på når det gjelder menneskeverk og som bare ville ha føyet en ny papirbestemmelse til de mange som har sett lyset i det siste århundre.

Det er forøvrig karakteristisk at da en drøftet hvor UNO skulle ha sitt faste sete, falt ingen på å foreslå Folkeforbundets palass i Genève, skjønt det står tomt. Det ser ut til at selv statene tror på spøkelses!

En ting er det dog som for alle katolikker verden over uansett nasjonalitet for øvrig, må stå som UNO's store åndelige svakhetspunkt: like så lite som i Folkeforbundet er Kirkestaten tatt med — dvs. de åndelige krefter som den representerer. En tror åpenbart framdeles i de ledende statskretser at en kan greie seg med humanisme og ikke trenger kristendom.

Måtte denne feiltagelse ikke bli like så skjebnesvanger for De Forenede Nasjoners virke som den i det lange løp alltid har vist seg å være for de mennesker og det menneskeverk som har glemt at «jeg Herren Din Gud er en nidkjær Gud

Vår Frue Hospital

uttrykker på denne måte sin varmeste takk til alle som ved gaver og besøk har støttet vår basar.

St. Josephssostrene.

N. K. F.'s julekortkonkurranse

På grunn av den korte frist vi var nødt til å sette av hensyn til forlaget, har vår lille julekortkonkurranse dessverre ikke fått noen stor tilslutning. Vi har imidlertid hatt gleden av å motta to meget vakre kortserier fra Benediktinerinnene ved Vår Frue Kloster i Birkerød, Danmark, som vi har belønnet med to premier.

Trykkningsvanskelighetene er for tiden så store, at vi ikke kan love våre medlemmer disse vakre kortene til førstkommende jul. Kanskje vil vi fra høsten av komme tilbake til saken med en eventuell ny konkurranse med lengere frist. Imidlertid takker vi deltagerne i konkurransen for denne gang, og håper snarest mulig å kunne by våre medlemmer våre egne vakre katolske julekort.

Elisabeth Sinding,
viseformann.

Pax Romana og Studentlaget

Ved Dagny How

Den umenneskelige krig vi nettopp har gjennomlevet, lot nesten ikke et eneste hjem urørt av sorg og vanskeligheter. Det hersker vel ikke tvil om at et resultat av dette er at ungdom som i normale tider ikke ville ha reflektert noe over tilværelsen utover hva den skulle bli i verden, disse mennesker ser no med dyp interesse på den videre utviklingen i den verden de skal leve i, de ser på den som noe som meget sterkt angår deres eget liv, noe de må ta standpunkt til å ta del i. Følgen av dette er igjen at et sterkt samhold i dag preger ungdommen hele verden over. De vet at de har felles problemer som bare kan løses i fellesskap.

Også vi katolikker føler dette.

En institusjon som i særlig grad arbeider ivrig for utstrakt forbindelse mellom sine medlemmer, er det internasjonale sekretariat for katolske studentforeninger, Pax Romana i Freiburg, Schweiz. I dette samlende punkt knyttes trådene mellom akademikere verden over, herfra får de enkelte foreninger og de enkelte medlemmer åndelig og økonomisk hjelp. Betydningen av et slikt samhold og en slik forbindelse kan ikke vurderes høyt nok. Vi kristne vet at verden bare kan bygges opp igjen hvis kristne prinsipper legges til grunn; i en slik gjenoppbygging burde den katolske ungdom med sin faste tro og sikre moral være selvskreven til å gå i spissen. Her har de katolske akademikere en spesiell misjon blant den intellektuelle del av sine landsmenn, som de i sine studier og sitt arbeid stadig kommer i forbindelse med.

Den 7. januar i år mottok Hans Hellighet Pave Pius II en deputasjon av studenter og universitetslærere. Vi tillater oss å gjengi et lite utdrag av den tale Vår Hellige Far dengangen holdt, den har bud til alle akademikere uansett nasjonalitet:

«Kjære barn, en dyp sorg fyller vårt hjerte ved tanken på det som deres universitetsstudier kunne ha vært og hva de har vært i disse årene, i det minste for uendelig mange av dere. Vi ville så gjerne ha sett dere opp-tatt av alvorlige og dype studier, fylt av iver og sann flid i sunn og rolig glede. I stedet har dere måttet føle en brutal krigs bitterhet og elendighet, og er blitt blandet inn i politiske stridigheter. Og enda verre, hvor mange av dere er ikke plutselig blitt revet bort fra studier eller arbeid de nettopp hadde begynt på, og uten egen skyld blitt trukket med i begivenhetenes malmstrøm og kastet ut i store lidelser!

Måtte i det minste året som nettopp er begynt, åpne en ny æra av loyal gjenoppbygging og alvorlig samarbeid mellom alle dem som uten å rødme kan betrakte seg selv i tiden som gikk, og som besjelet av god vilje og kjærlighetens ånd ønsker å ofre sine evner i fedrelandets tjeneste i et intenst og mektig arbeid på dets gjenoppbygging.

Dere må hverken vike tilbake for eller knekkes av tidens stormer, heller ikke må dere tape av syne målet som dere no må arbeide mot. Fortsett studiene, konsentrer dere om stoffet og treng inn i det, så dere utvikler i dere en almen kultur, og framfor alt oppnår utstrakt

kjennskap til deres spesielle fag, slik at dere skaper et solid vitenskapelig grunnlag for utøvingen av deres framtidige livsgjerning. For en slik intellektuell seier spiller universitetsårene en stor rolle, blir de neglisjert eller bortkastet, kan de aldri gjenvinnes.

Men glem ikke at sammen med et intenst studium av de profane vitenskaper må fordypelse i religiøs vitenskap og fullkommengjøring av det indre liv gå hånd i hånd. Erfaringen viser at hvis vitenskapen blir løsrevet fra troen på Gud og adskilt fra den kristne ledelse, utsetter den seg for å visne hen, bli lemlestet og åndelig avsporet. I disse dyrebare studieår må dere altså ikke bare modnes som mennesker, men også som kristne. Bønnens ånd, gudsfrykt, kjærlighet til Kristus, troskap mot Kirken, alt dette må tendes i dere og blusse opp. Som prøvede menn og kvinner skal dere med åpent hjerte kunne si til Vårherre: «Haereditas mea praescripta tua in aeternum, quia gaudium cordis mei sunt.» (Salm. 118, 111). «Jeg har fått dine vitnesbyrd i eie evindelig, ti de er mitt hjertes glede.»

Da, men bare da, vil dere være i stand til å bringe den sanne lykke inn i de familier dere engang skal stifte, til å bli virkelige støtter i det offentlige liv, bli menn og kvinner som staten og fedrelandet trygt kan bygge sin framtid på.

Forat dere på en verdig måte skal kunne oppfylle denne oppgave, og forat Guds menneskeverdne Sønn skal fylle dere med sin nåde, gir Vi dere av hele vårt hjerte, dere og alle deres kjære, vår faderlige, apostoliske velsignelse.»

Også vi norske katolikker har en forening av akademikere. Den ble grunnlagt i 1939 og fikk navnet Katolsk Studentlag. Studentlaget har i de få årene som er gått, fått en enestående tilslutning og er vokset til å bli en av våre største katolske foreninger, tross for at dets virke i krigsårene ble sterkt begrenset og i den siste tid før freden kom, delvis måtte foregå «under jorden», med medlemmene spredt, i fangenskap eller i dekning.

Nå er medlemmene igjen fulltallig samlet og har med nye krefter og friskt pågangsmot gått i gang med det arbeid i Kirkens tjeneste som hver enkelt føler hviler på seg.

La oss alle på en åndelig måte slutte opp om denne vår yngste forening og gjøre vårt til at de katolske akademikeres arbeid innad og utad må bli til gagn for Kirkens vekst i Norge.

Rettelse

Herr redaktør — jeg vet ikke om det er slik, som jeg har hørt ymte om, at trykkfeilsdjevlen er særlig ute etter «kristelige» blad, men ett er iallfall visst, og det er at nevnte person har boltret seg temmelig frekt i mitt dikt «Finnmark» i «St. Olav»s påskenummer. Jeg vil ikke hefte meg videre ved, at han på mangfoldige steder har gjort o-er til a-er eller å-er, d-er til t-er eller omvendt osv. Slikt hører til hans mindre skurkestreker, men når han driver

sitt spill så vidt, at meningen blir helt endret eller uforståelig, må jeg få lov å si fra. Slik tar f. eks. 2det vers 4de linje til med «Ser» — skal være «Der». Dessuten har han delt dette verset i 2 deler — hvorfor vet jeg ikke. Han har vel hatt sin mening med det. Videre. Det første verset på bladets side 65 sluttlinjen: Her står «I dets» osv. skal være «I ødets». I 3dje vers 3dje linje på samme side har han satt «samenes høye gammer» — skal være «samenes lune gammer». I nestste vers 16 linje står «Til de reiser» — skal være. «Vil de reise». Siste vers skulle ellers ha vært delt i 2. De 4 første linjene er et vers for seg.

Torolf Hals Andersen.

Hec hjemme — —

OBS. Innsendt stoff, referater eller annet stoff, må alltid skrives kun på en side av arket, ikke på begge sider.

Oslo: St. Josefsforeningens retrett ble avsluttet med felleskommunion i St. Olavs kirke påskemorgen i 7-messen.

Pater Vanneufville ledet retretten og i to foredrag behandlet han botens og alterets sakrament. På sin stille, men inntrende måte talte pateren til oss om disse to sakramenters store betydning, og når han i slutten av det annet foredrag uttalte, at det var så meget, meget mere han gjerne ville ha talt til oss om, da følte vi at det ikke bare var pateren som geistlig der talte til oss, men en kjær god venn som på denne sin spesielle måte ville bidra sitt til at påsken for retrett-deltagerne skulle bli en fornyelsens tid. Biskopens kapell var på det nærmeste fylt hver aften, og vi bringer pateren vår hjerteligste takk for disse interessante aftener.

Sekretæren.

Oslo: Palmesøndag holdt St. Halvardslaget en godt besøkt familieaften. Foredraget til Pater Novatus O.F.M. var meget interessant. Først stilte foredragsholderen opp de fordringer som en måtte stille til kunsten og da de sakrale kunstarter i særdeleshet. Dernest viste han i instruktive lysbilder hvorledes forskjellige katolske arkitekter hadde løst disse oppgaver i kirkebygg. Vi så hvordan hele arkitekturen tilstrepet linjer som gjorde alteret og tabernaklet til det samlende midtpunkt som øyet naturlig søkte hen mot. Samtidig var en helt moderne stil over bygningene, og materialene var for det meste stål, betong og glass. Foredraget var aktuelt for St. Halvards-menighet. Etter bevertningspausen underholdt frk. Adelaide Jørgensen med vellykket opplesning, gripende og fengslende stoff og framføring. Neste møte i St. Halvardslaget blir avholdt på St. Halvardsdagen 15. mai.

R. E.

Oslo: Katolsk studentlags møte onsdag den 10. april var lagt an som en minneaften om professor Paasche, hvor en skulle få et tversnitt av den avholdte professorens liv og et innblikk i hans arbeide. Det utmerkede programmet danner en verdig ramme om denne minneaftenen.

Pater Thorn hadde ved en heldig assosiasjon funnet det naturlig på dette møtet å minnes en annen avdød som hadde vist kirken sympati og forståelse, professor Kolsrud.

Aftenens foredragsholder var professor Winsnes som holdt et interessant og fengslende foredrag om sin avdøde kollega, professor Paasche. Han innledet med å peke på hvilket stort tap det var; ikke bare for universitet og det vitenskapelige livet, men for hele det kulturelle og åndelige livet, da professor Paasche døde den 1. sept. 1943. Foredragsholderen skisserte i all korthet Paasches levnet og trakk fram hans typiske karaktertrekk, og et av disse var hans sterke innlevelsesevne, som da også har fått så stor betydning for hans vitenskapelige arbeid. Med sin levende evne til å finne fram til og betrakte fjerne sider og fremmede mennesker innenfra — anla Paasche et historisk perspektiv. Han evnet da også å se kontinuiteten. — Den fortiden som kalte på Paasches glød

og begeistring, var middelalderen, og her opptok især møtet mellom hedenskap og kristendom hans interesse. I sin søken etter et svar på spørsmålet om Kirken i middelalderen var en åndsmakt som betydde noe, viet Paasche denne tidsalderen et inngående studium. I sine arbeider har Paasche så vist hvordan kristne ideer og kristent livssyn har gjort seg gjeldende, og han har åpnet kryset for den etiske kraften som har ligget i helgenvyrnaden, i det han her har vært klar over det manende i helgenenes store eksempler.

Professor Winsnes konfronterte Paasches understrekning av kristendommens betydning med andre ledendes krasse fornektelse av den samme. Han stilte Paasche overfor Kincks elegante hyllest til den tidligere middelalder. Hos Kinck er vikingtoktene det pregnante uttrykket for storhetstiden, det ødeleggende, det destruktive er her overskuddets åpenbaring. Paasche derimot ser det store i det levende åndslivet, hans historiske syn er konstruktivt.

Med sin respekt og kjærlighet for humanitetsideene var professor Paasches stilling overfor nazismen gitt. Hans kamp mot voldsmakt og diktatur var prinsipielt begrunnet, og her nedla han et stort og fruktbringende arbeid.

Professor Winsnes høstet et fortjent bifall for det utmerkede foredraget.

Utvalgte stykker av det praktfulle kvadet om Guds Moder — «Lilja» — leste fru Bjørg Håkonsen på en gripende og levende måte.

— ge.

— — og decute

PATER FRIEDRICH MUCKERMANN av Jesuiterordenen en av nazismens største bekjempere like fra begynnelsen, er død i Schweiz, 63 år gammel. Allerede lenge før krigen måtte pater Muckermann dra i landflyktighet, hvorav en tid i Rom hvor han redigerte de berømte «Letters from Rome». Men selv i Rom var livet hans ikke sikkert, og jaget av Gestapo kom han i 1940 til Frankrike og Holland. Da han endelig i 1944 måtte ty til Schweiz, var helsen brutt, og han kom aldri mer til krefter igjen. Pater Muckermann var westfaler, en høyreist skikkelse som sin store landsmann og venn kardinal von Galen. «The Tablet» karakteriserer ham som en av de største prester i vår tid.

DEN APOSTOLISKE NUNTIUS I TYSKLAND, Mgr. Cesare Orsenigo, er nylig død i Eichstätt, hvor han få uker før Berlins fall hadde tatt sete. 1930 hadde han etterfulgt den nåværende Pave ved nuntiatoret i Berlin etter tidligere å ha representert den Hellige Stol i Ungarn og Holland. Ved requiemmessene, som ble forrettet av biskopen av Bamberg, holdt kardinal Faulhaber minneprekenen og representanter fra det amerikanske Military Government var tilstede.

VATIKANSTATEN. Pave Pius XII og presidenten for Libanonrepublikken utvekslet hilsmingstelegrammer den 8. april da det ble kunngjort at den Hellige Stol hadde imøtekommet Libanons ønske om å opprette diplomatisk forbindelse med Vatikanet. I Libanon som er den første arabiske stat som er gått til liknende skritt, er bare halvparten av befolkningen kristen, d. v. s. ca. 600,000, hvorav litt mere enn 400,000 er katolikker tilhørende den orientalske ritus.

ARETS FASTEPREKENER I NOTRE DAME-KIRKEN I PARIS er blitt holdt av Père Riquet, og har vært preget av høyst aktuelle emner. Særlig oppmerksomhet vakte hans fjerde preken hvor han tok opp kravene til den kristne kjærlighet. Først gikk taleren inn på enkelte symptomer på egoistisk og sykkelig frykt for vågemot og innsats. Den alminnelige franskmann for 1940 syntes for Père Riquet å være født under forsikringens tegn. Ta forholdsregler, være sikret og assurert mot alle mulige uhell og tvilsomme foretagender, var likefram en besettelse hos folk. Men heldigvis ikke alle franskmenn lot seg stagnere på denne måten, og den samme middelklasse fostret både mange og store helter: de som drog til Afrika eller de døde i Buchenwald vitner om

dette. I grunnen var disse helter vokset fram og formet av kjærligheten og innbyr oss nå til å gjenoppvekke den i hele sin sterke opprinnelighet slik som den kommer til uttrykk i Evangeliet, hos apostlene Paulus og Johannes. Kjærligheten må være dominerende som dronningen i sjakkspillet, men omfattet av troen og håpet og foran seg ha en rekke av små pionerer med kardinaldydene klokskap, rettferd og måtehold i spissen.

Gud blitt menneske, er kjærlighetens krone. Kristi inntrøden i vår skjebne, i vår «historiske materialisme» er det største bevis på Guds kjærlighet til menneskene: Nesten er ikke bare vennen, slektningen, borgeren. Nesten din er *mennesket* uten forskjell og uten unntagelse. Det er hvemsomhelst som har bruk for hjelpen din og som du kan hjelpe.

Hundrer og tusener kristne — også i den Røde Armé — er falt i denne krigen forat skilleurene skulle rives ned og de splittede mennesker bli én mann i Kristi ånd. Plikten for oss som lever videre blir å vie oss til gjenreisningen. Ikke bare som en kjærlighetens søster på en St. Vincentskongress. Alt må vies redningen av alle mennesker, hver menneskesønn må bli et verk av kjærligheten. Den kristnes ansvar er kolossal. Ingen må vike fra arbeidsplassen eller nøye seg med å rydde bort det skjemmende, men bidra med alle sine krefter for å bygge opp i kjærlighet en ny og broderligsinnet verden.

I denne ånd har Péré Riquet holdt fram den franske jesuitpater Péré Dillard som et lysende eksempel. Denne hadde frivillig meldt seg til tvangsarbeidstjenesten i Tyskland for å kunne hjelpe og trøste sine deporterte landsmenn. Overrasket av Gestapo mens han celebrerte den hellige Messe hvorunder han hadde oppmuntret sine kamerater til moralsk styrke, var Péré Dillard blitt sendt til konsentrasjonsleiren i Dachau. Han ble syk og måtte la et av sine ben amputere. Utmattet, men glad for på denne måte å kunne ofre livet sitt for «Kirken og arbeiderklassen» etterlot han et testamente, som forklarer meningen med offeret hans i følgende familiære ordelag: «Kjære kamerater, jeg tror nok at flere av dere har tatt meg for en mer eller mindre innskrenket type som hadde hatt den fikse idé å ville komme hit for å se hva som egentlig foregikk. Andre derimot har anet en politisk baktanke med oppholdet mitt her. I virkeligheten tenkte jeg som så, at etterat halvannen million av vår mest blomstrende ungdom var blitt slept til Tyskland, hadde jeg ikke mer rett til å bli tilbake i ovnskroken for rolig å skrive mine prekenes for fromme gamlinger. Jeg trodde jeg kanskje kunne være til nytte for dere i de hårde dager som jeg visste måtte komme, og jeg tenkte dessuten at jeg hadde mange ting å si dere og ville få dere til å forstå og at dette var en anledning. Mange av dere er helt grepet av det sanne kristenliv som kommer til uttrykk gjennom deres givende hjertelag, deres innbyrdes kameratskap, deres reaksjoner overfor misgrepene på vår menneskelige verdighet og personlige frihet. Det er denne ånd som må bli levende som et ideal for den kristne tro, i sannhet sosial og revolusjonær. Kristus har levet dette idealet og de første kristne døde for at denne revolusjon skulle triumfere. Et sådant ideal fordrer en slik offervillighet fra vår side, at vi ikke engang må sky å ofre selve livet: Med noe mindre enn dette bygger en aldri opp noe virkelig stort.»

RUSSLAND. En tilforlåtelig observatør som nylig er kommet fra det østre Galizia har gitt en rapport om framgangen for det forkledte «skisma» som nylig er utgått fra Moskva.

«Av forskjellige grunner, lyder det, har det i velinformerte katolske kretser vært fryktet at den troende katolikk i de gjeldende områder bare ville by en rent passiv motstand i forfølgelsen. I virkeligheten har motstanden vært strålende. Mindre enn 5 prosent av prestene har understillet seg den Sovjet-ortodokse kirke; mange holder seg skjult. Folkets store masse forblir katolsk. Denne begeistringssstrøm for den katolske tro er særlig framtreddende i bispedømmet Stanislawow. Noen av de troende vites å ha reist fulle 150 km. for å nå fram til en prest som i hemmelighet celebrerte den hellige Messe. Der er blitt konstituert en organisert motstands-«maquis», som står i uavbrutt kontakt med «maquis» i Slovakia og Polen. Det har hendt at deres dristighet har gått så vidt at enkelte prester som har understillet seg Moskva er blitt drept.

Der er ankommet to «biskoper» fra Moskva. Den ene, Macarius, er kjent som et meget aktivt medlem av kommunistpartiet; den andre, Nicholas, var tidligere lederen for en avdeling av «Kjempende Ateister». Sokneprester er også blitt sendt, visse tvilsomme personer fra det vestre Ukraine. De som var bestemt for byene fikk seks uker å forberede seg på før ordinasjonen, mens de for landsbyene bare fikk tre.

En hendelse som er berettet av et øyenvitne vil tydelig illustrere hva «presteskaper» fra Moskva i virkeligheten representerer: Den rumenske ortodokse prest fra byen Kl... ved den rumenske grense var blitt tvunget til å flykte. I fastetiden 1945 ønsket den ortodokse del av befolkningen å oppfylle sine påskeplikter, og sendte en delegasjon til Kamenetz-Podolsk for å få tilsendt en prest. De fikk sitt ønske innvilget; presten kom, og i tre dager hørte han de troendes skriftemål. Det ble imidlertid lagt merke til at han meget omstendelig utspurte sine skriftebarn om deres forhold til motstandsbevegelsen mot Sovjet-regimet, samt om de personer som ytet dem hjelp. En søndag celebrerte vedkommende prest den hellige Messe etter ortodoks ritus og utdelte den hellige kommunion til alle, hvoretter han vendte tilbake til sin by. Men samme aften kom et politiskompani fra Kamenetz-Podolsk som gikk til massearrestasjoner av alle medlemmer av byens motstandsbevegelse.

Av de ca. 2700 øverlevende prester av rutensk ritus som befinner seg i østre Galizia, skal bare 216 ha vært til stede ved «synoden» i Lwow den 8. mars som i Moskvas øyne bragte den forenede Kirke til ortodoks lydighet. En uttalelse fra de to rutenske biskoper som befinner seg i Amerika fortsetter: «Med hensyn til de 216 «prester», er det tvilsomt om de er katolikker, fordi pålitelige kilder vil vite at NKVD-agenter ble sendt av kommunistiske autoriteter til de ukrainske katolske prester som «prester» i stedet for prester som var blitt utdrevet av russiske myndigheter.» Uttalelsen inneholder også den interessante meddelelse at Dr. Kostelnik, lederen av den nåværende skismatiske bevegelse, talte i stikk motsatte ordelag for 10 år siden, da den dominerende vind blåste i den motsatte retning, idet han oppfordret alle ortodokse i 1936 å vende tilbake til den Hellige Stol.»

PRESTER I DACHAU. I det hollandske kirkeblad «St. Jans-klokken» for 6. april 1946 leses:

Kapellan Georg Schelling fra Altach i Østerrike ble i sin tid av kardinal Faulhaber offisielt utnevnt til dekan for prestene i konsentrasjonsleiren Dachau. Den 15. februar i fjor ga han den siste offisielle statistikk, som derfor temmelig nøyaktig gir tallet på prestene som var i Dachau da frigjøringen kom den 9. april 1945.

Ifølge denne statistikken var 1478 geistlige i leiren, teologer og legbrødre medregnet. De hørte til 24 nasjonaliteter: 775 polakker, 318 tyskere og østerrikere, 120 franskmenn, 71 tsjekkere, 36 hollendere, 29 italienere, 23 belgiere, 8 luxembourgere, 2 grekere, 1 normann, 3 dansker, 1 englander, 1 amerikaner, 4un garere o.s.v.

Blant disse 1478 geistlige var 48 protestanter, 18 ortodokse, 3 gammel-katolske og 3 fra den tsjekkisk-nasjonale kirke. De øvrige 1406 var katolske, som hørte til 142 bispedømmer. En tredje del var ordensgeistlige; 35 kongregasjoner og ordener var representert. Tallet på teologer og legbrødre var 185, deriblant 120 polakker. Det var 2 biskoper i konsentrasjonsleiren: Mgr. G. Piguet, biskop av Clermont-Ferand i Frankrike, og den polske biskop Mgr. Kozal som døde av mavetyfus i januar 1943. Tallet på de geistlige som døde i årenes løp er temmelig nær 1000. Under Hitler-regimet har det vært i alt 2600 geistlige i Dachau; av dem var 1648 polakker. Ca. 100 ble sluppet ut igjen i den tid.

Konsentrasjonsleiren er for øyeblikket en interneringsleir for SS som venter på sin dom. Sjelesorger for disse er den tyske prest Leo Roth, som selv i flere år var fange i Dachau.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Throsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo